

گفت‌وگو

در سازمان نظری دولت؛ ۲ مدعای عمومی و خصوصی وجود داشته است. مدعای عمومی دولت روحانی - که مدعای همه دولت‌ها نیز هست- این بوده که می‌تواند با تدبیر خود مشکلات اقتصادی و معیشتی کشور را حل کند. از سوی دیگر مدعای خاص دولت یازدهم نیز این بوده که «از طریق همکاری با غرب؛ توسعه را برای ایران به ارمان می‌آورد» که این ادعا را با اعتقاد یک توافق- بر جام- وعده کرده است. یکی از مهم‌ترین پیامدهای مدنظر دولت از این مسیر جذب سرمایه‌گذاری خارجی در کشور و توسعه اقتصادی بوده است. مسیری که حتی در سطح رئیس کل بانک مرکزی درباره موفقیت آن جذب سرمایه‌گذاری خارجی سالانه تا سطح ۳۰۰-۲۰۰ میلیارد تومانی را می‌داد اما طبق تحلیل آنتکاد (کنفرانس تجارت و توسعه سازمان ملل) نیز سرمایه‌گذاری خارجی در پسابرجام با کاهش ۵۱ درصدی مواجه شده است. همین مساله ما را بر آن داشت تا گفت‌وگویی با فریال مستوفی، رئیس کمیسیون سرمایه‌گذاری اتاق بازرگانی تهران داشته باشیم تا از میزان موفقیت این مسیر مطلع شویم. مستوفی اخیرا در مصاحبه‌ای اعلام کرده بود «بعد از برجام فقط ۱/۵ میلیارد دلار سرمایه خارجی وارد کشور شده» و «تنها ۱۲ درصد طرح‌های مصوب عملیاتی شده است». فریال مستوفی روند جذب سرمایه‌گذاری خارجی در ایران را در مقایسه با سایر کشورها مثبت ارزیابی نمی‌کند و می‌گوید: سواردی از جمله نبود امنیت سرمایه‌گذاری، ریسک اقتصادی بالا، مشکلات بانکی و نقل‌وانتقالات پولی بین‌المللی، نبود بسترهای لازم از جمله خلأ اطلاعاتی، مشکل در مدیریت شرکت‌ها و... باعث ناکار آمدی ایران در جذب سرمایه‌گذاری خارجی است. وی اما محدود بودن شرکای تجاری را از جمله مشکلات امروز کشور می‌داند و در این باره می‌گوید: باید توجه داشت که ارتباطات کشور در بعد بین‌المللی با کشورهای دیگر به خاطر تحریم‌ها محدود بوده و لذا این موضوع معلول علل سیاسی بوده است تا انتخاب برای مراده با کشورهای دیگر. به دلیل باقی بودن برخی تحریم‌های آمریکا، برای کشورهای اروپایی نیز محدودیت‌هایی درباره ارتباط با ایران کماکان وجود دارد. لذا این موضوع از کنترل کشورها خارج است. قطعا در ارتباطات بین‌المللی دو یا چندجانبه کشورها باید مزایای دوطرفه را در نظر گرفت و اصطلاحا یک ارتباط برد - برد ایجاد کرد. مسلما محدودیت در روابط بین‌المللی باعث ایجاد مونوپولی می‌شود که این موضوع می‌تواند باعث ایجاد محدودیت در قدرت چانه‌زنی و تعیین

فریال مستوفی، رئیس کمیسیون سرمایه‌گذاری اتاق بازرگانی تهران

در گفت‌وگو با «وطن امروز» از وضعیت نامطلوب روند جذب سرمایه خارجی می‌گوید

تحریم‌ها کماکان ادامه دارد

عدم معرفی کامل و درست از ایران پسابرجام به دلیل نبود اطلاعات کافی

مشکلات مرادوات بانکی...

وی مشکلات بانکی را از جمله دلایل عدم اجرای پیمان‌های پولی دوجانبه می‌داند و می‌گوید:

ظرف سال‌های اخیر به دلیل مشکلات بانکی، نقل‌وانتقالات پولی بین‌المللی با مشکل مواجه بوده است لذا این موضوع از این حیث حائز توجه ویژه است و این بر روی انعقاد قرارداد پیمان‌های پولی دوجانبه اثر گذاشته است. وی در این باره افزود: درباره موضوع تأمین مالی و فاینانس پروژه‌ها(موضوعی که در تبصره ۲ بودجه امسال نیز مدنظر باید باشد) تا به امروز اکثر پروژه‌ها بدون وجود توجیه اقتصادی فنی واقعی و توسعه دولت اجرا می‌شد. بخش خصوصی نیز قطعا از توسعه سپردن وثیقه‌های بانکی برنمی‌آید

لذا پیشنهاد می‌شود خود پروژه ضمانت بازپرداخت

می‌گوید: مشکلات اقتصادی کشور و نیاز روزافزون به رشد اقتصادی مثبت و ایجاد اشتغال، اهمیت جذب سرمایه‌گذاری خارجی را دوجندان می‌کند. این نیاز، نه در حال حاضر و در فضای پسابرجام، بلکه در سند چشم‌انداز ۲۰ ساله کشور نیز دیده‌شده است لذا لازم است بخش خصوصی ابتدا تقویت شود و با حمایت دولت و با تدوین یک استراتژی صحیح و اصولی در این راه مؤثر واقع بشود. وی درباره بهبود شرایط اقتصادی نخستین موضوع را آماده‌سازی بسترهای لازم سرمایه‌گذاری می‌داند و می‌گوید: متأسفانه در سال‌های تحریم اقدامات لازم جهت آماده‌سازی بسترهای سرمایه‌گذاری آن‌طور که باید،انجام‌نگرفته است لذا نخستین اقدام، آماده‌سازی بسترهای لازم برای سرمایه‌گذاری است. موضوع بعد بحث امنیت سرمایه‌گذاری و اقدام جهت تأمین آن است.لذا در وهله نخست، باید فضای کسب‌و کار بهبود یابد و این مهم می‌تواند توسط حاکمیت و از طریق اصلاح قوانین و ایجاد شفافیت و همچنین حمایت از بخش خصوصی «واقعی» در تصمیم‌سازی‌ها، تحقق پذیرد. وی سرمایه خارجی را در صورتی با توان مثبت در اقتصاد کشور ارزیابی می‌کند که بستر آن مهیا باشد و برای ایجاد این بستر می‌گوید:استقرار نظام مؤثر قانونی، عدم فساد مالی در جامعه و بالاخره ثبات سیاسی باید برقرار شود. مستوفی می‌افزاید: آن‌جا که اقتصاد ایران دارای شرایط لازم برای جذب سرمایه خارجی، بدون عوامل عنوان‌شده نیست، لذا لازم‌است دولت برنامه منسجمی برای جذب و کنترل سرمایه خارجی تهیه کند. اگر برنامه‌ریزی‌ها با استراتژی هدفمند و اصولی هدایت شود، قطعا امنیت تأمین خواهد شد و ریسک اقتصادی هم پایین خواهد آمد.

قرار گیرد و این پیشنهاد مستلزم ایجاد فرهنگ تنظیم صدقانه و واقعی طرح‌های توجیهی است. مستوفی معتقد است با نگاهی به شاخص‌های کلان اقتصادی مرتبط با سرمایه‌گذاری خارجی رتبه ایران وضعیت مطلوبی ندارد و باید پیگیری بیشتری برای به سرانجام رساندن جذب سرمایه‌گذاری خارجی صورت گیرد. وی در این باره می‌افزاید: موضوع مهمی که باید در نظر گرفت این است که طی سال‌های تحریم، بسترهای لازم برای جذب سرمایه‌گذاری خارجی آن‌طور که باید فراهم نشده است و لذا امنیت سرمایه‌گذاری محقق نیست. بنابراین لازم است دولت با همکاری بخش خصوصی با تدوین نقشه راه اصولی به آماده‌سازی بسترهای لازم برای جذب سرمایه‌گذاری خارجی بپردازد تا زمینه تسهیل این مهم فراهم آید. وی یکی از مشکلات بازار ایران شد این موضوع مستلزم ارتقا در کیفیت و قیمت محصولات تولیدی کشور است.

نفس‌های آخر صنعت کشور در پسابرجام

بیکاری نیز وضعیت مطلوبی ندارد را با چالش‌های جدی‌تر معیشتی روبه‌رو می‌کند. با تاملی دقیق‌تر در این موضوع به منظور یافتن چرایی این تعطیلی‌ها و رکودهای بی‌سابقه، مشاهده می‌شود دولت‌مردان به جای یافتن راه چاره، یادل در گرو خارج پسته‌اند یا با دادن آمارهای ضد نقیض تولید و رکود و تورم از رونق کسب‌وکار و رشد تولید صحبت به میان می‌آورند و با بدون توجه به ۴ سال فعالیت خود، توپ را به زمین دولت‌های قبل می‌اندازند.

شاید یکی از اصلی‌ترین دلایل این رکود بی‌سابقه و تعطیل شدن سربالی صنایع در بخش‌های مختلف کشور، توجه ویژه به واردات در دولت یازدهم و بویژه واردات افراطی انواع وسیله‌ها پس از انعقاد برجام باشد. با نگاهی به آمارهای گمرک در طول دولت یازدهم و بویژه در دوران پسابرجام دلیل اصلی بسیاری از این تعطیلی‌ها بخوبی نمایان می‌شود.براساس آمار گمرک تنها در ۱۱ ماه منتهی به پهن‌ماه سال ۹۵ قریب به ۵ هزار و ۷۶۵ تن مربا و ژله، به ارزش دلاری ۲۹۹۶۴۱۵ و ارزش ریالی ۷۷۴۴۱-۹۱۲۲۴۰ وارد کشور شده است. کشور اسپنیا با صادر کردن بیش از ۳ هزار و ۱۷۵ تن مربا و ژله، به ارزش دلاری ۶۴۶۶۵۲۸۵۸۴ و ارزش ریالی ۱۵۳۲۰۷۰۶ صادرات بیش از ۲ هزار و ۱۱۲ تن مربا و ژله با ارزش دلاری ۹۸۱۴۳۲۸ ری و ارزش ریالی ۲۹۸۸۱۴۳۷۵۸۷ جزو کشورهای هسندند که بیشترین سهم را در صادرات این کالاها به ایران داشته‌اند. همچنین در این مدت قریب به ۲۷۱ تن رکاب دوچرخه، به‌ ارزش دلاری ۱۰۱۲۸۱۹ و ارزش ریالی ۱۷۰۴-۵۷۴۰۱۰۴ وارد کشور شده است که در این میان کشور چین با صادرات بیش از ۲۲۹ تن رکاب دوچرخه با ارزش دلاری ۹۰۲۳۰۷ و ارزش ریالی ۲۷۶۵۳۰۶۱۲۹ و همچنین تایوان با صادر کردن بیش از ۱۱۲ تن رکاب دوچرخه، به ارزش دلاری ۴۱۲۱۳ و ارزش ریالی ۸۴۲۸۰۱۲۵ جزو کشورهای هستند که این محصول را به ایران صادر می‌کنند. با مطالعه دقیق‌تر آمارهای گمرک مشاهده می‌شود نمونه‌های فراوان دیگری را ببطه با واردات انواع مختلف کالاها به کشور وجود دارد که یا نمونه داخلی

آن در کشور وجود دارد یا به‌راحتی می‌توان خط تولید آن را در کشور ایجاد کرد. البته این واردات افراطی و عدم توجه به ظرفیت‌های داخلی اقتصاد، ریشه در نوع نگرش دولت فعلی دارد. تیم اقتصادی دولت یازدهم تقریبا همان تیم اقتصادی دوره آقای رفسنجانی است که به اقتصاد بازار گرایش دارند و برای حل مشاغل اقتصاد کشور، تنها طرح آنها واگناری همه موارد به انگیزه‌های شخصی و مکانیسم عرضه و تقاضا وارد کردن هر نوع کالااست. جلوه بیرونی این نگرش نیز در صرف فعل نتوانستن توسط مسؤولان دولتی بخوبی نمایانگر است که بویژه پس از برجام به منظور توجه واردات سیاسی و افراطی از شرکتهای ورشکسته غربی بیشتر به گوش می‌رسد.قطعا تااین نگرش تغییر نکند این تعطیلی‌ها و رکودها ادامه خواهد داشت و زندگی و معیشت مردم روز به روز بیشتر به مخاطره می‌افتد و صنعت کشور که در روزها در سایه تعطیلی‌های گسترده بنگاه‌های کوچک و بزرگ نفس‌های آخر خود را می‌کشد، روز به روز به مرگ نزدیک‌تر می‌شود.

✽**شناس ارشد علوم اقتصادی**

حمید مظاهری تبار:✽ در ماه‌های اخیر خبرهای بسیاری از تعطیل شدن برخی از نهایه‌ها آشنا در حوزه صنعت و تولید به گوش رسید و این قطار تعطیلی‌ها که نخستین‌بار از ایستگاه کارخانه ارج عبور کرد، روز به روز با شتاب بیشتر در حال حرکت است و تاکنون باعث تعطیلی کارخانه‌هایی همچون آزمایش پارس‌الکتریک، کاشی کویر یزد، ماشین‌سازی تبریز، هیکو اراک و داروگر شده است. این در حالی است که موارد یادشده تنها بخشی از واقعیت موجود هستند و در دولت یازدهم بیش از نیمی از کارخانه‌ها تعطیل شده یا به صورت نیمه‌تعطیل و با حداقل ظرفیت تولید به حیات خود ادامه می‌دهند و بسیاری از صنایع پایین‌دستی نیز آسیب جدی دیده‌اند و شهرک‌های صنعتی فراوانی در قسمت‌های مختلف کشور دچار مشکلات اساسی شده‌اند و معیشت مردم استان‌های مختلف کشور با مخاطرات جدی روبه‌رو شده است.یکی از نمونه‌هایی که در این میان، کمتر از آن یاد شده است شهرک‌های صنعتی امل است. امل یکی از شهرهای صنعتی ایران است که ۵۱ درصد صنعت مازندران را در خود جای داده است. در کنار کارخانه‌های صنعتی، این شهرستان در بحث تولید برنج، تنباکو، چای، لبنیات، گندم، دامپروری، صنایع‌دستی، پرتقال، نارنج، انواع سبزی و زغال هم فعال است که برخی از ارقام صادراتی ایران را تشکیل می‌دهد. این شهر سالانه حدود ۶۸ درصد صادرات استان مازندران را به خود اختصاص داده است و همچنین برخی از شرکتهای ملی مانند شرک تولیدی و صنعتی دیزل سنگین ایران (دسا) و کارخانه تولید کاغذ اسناد بهدار (تکاب) در امل قرار دارد. محصولات شهر امل نقش مهمی را در توسعه صادرات ایفا می‌کنند و کالاهای تولیدی شهرک‌های صنعتی این منطقه به کشورهای روسیه، عراق، آلمان، پاکستان، عربستان سعودی، ترکیه، انگولا، عمان، امارات و آذربایجان صادر می‌شود. سبنددها

است. این خبر توسط رئیس انجمن صنفی کارفرمایان امل نیز تایید شده؛ «حمدمدتی جوادی» در این رابطه گفته است: این واحد تولیدی که تعداد زیادی از پرسنل و کارکنان از امل و شهرهای مجاور در آن مشغول به کار بودند طی روزهای پایانی سال گذشته بیکاری بیش از ۹۰ درصد داشت، و روزهای ابتدای سال ۹۶ به صورت ۱۰۰ درصد تعطیل شد و تمام کارکنان آن بیکار شدند. وی همچنین اضافه کرده است ۵۰ درصد واحدهای تولیدی و صنعتی در شهرک‌های صنعتی امل در سال‌های اخیر کاملا تعطیل شدند و بقیه واحدهای تولیدی و صنعتی با ظرفیت ۱۰ تا ۶۰ درصد توان موجود، به کار مشغول هستند. قطعا با توجه به اینکه منطقه امل با دارا بودن ۴ شهرک صنعتی که در آن واحدهای صنعتی دارای پروانه فعالیت مستقر هستند، جزو مناطق مهم و شاخص صنعتی و تولیدی در شمال کشور و قطب اصلی صنعت استان مازندران است، ادامه روند موجود در ماه‌های آینده موجب تعطیلی کامل این شهرک‌ها و به‌نوعی مرگ کامل صنعت در شمال کشور و بویژه استان مازندران می‌شود و مردم منطقه‌ای که از نظر نرخ

یادوختی ۴۱

متن کتاب «تبه‌ری میسان»، نویسنده فرانسوی درباره حادثه۱۱ سپتامبر

دروغ بزرگ

دومینیک سانتینی، بازرگان و دوست نزدیک شارل پاسکا به دلیل نقش خود در BCCI در خارج از کشور محکوم شد و این جدا از اتهاماتی است که علیه او در فرانسه در ماجرای Elf-Thinet مطرح شد. ۳ سال پس از ورشکستگی بانک، روسای سابق آن به عنوان میانچی در مذاکرات موسوم به قرارداد ساواری ۲ وارد شدند و پرداخت نوعی حق حساب را ترتیب دادند که گمان می‌رفت به تأمین مالی مبارزات انتخاباتی ادوارد بالادور نخست وزیر فرانسه کمک می‌کند. ابهامات مطرح شده در فروش نواهای کوچک توپ‌دار از سوی فرانسه به عربستان سعودی موجب شد که ژاک شیراک پس از انتخاب شدن به ریاست‌جمهوری فرانسه و ورود به کاخ الیزه دستور دهد که فرانسوا لئونارد وزیر سابق دفاع فرانسه را استرااق سمع کنند. BCCI در همکاری نزدیک با SICO (یک گروه سرمایه‌گذاری سوئسی که بخشی از گروه سعودی بن لادن است) عمل می‌کرد که در میان مدیران آن، سالم یکی از برادران اسامه بن لادن نیز حضور داشت. خالد بن محفوظ در سال ۱۹۹۲ به دلیل مسوولیت خویش در ورشکستگی BCCI در ایالات متحده محکوم شد. با این وجود او موفق شد پس از معامله با طلبکاران بانک و پرداخت ۲۴۵ میلیون دلار، در سال ۱۹۹۵ از اتهامات وارده مبرا شود. اگر همان‌طور که بسیاری از مقامات آمریکایی ادعای می‌کنند این امر حقیقت داشته باشد که خانواده بن لادن به روابط خود با اسامه ادامه داده و فعالیت‌های سیاسی او را از نظر مالی تأمین می‌کنند، پس گروه کارلیل که سرمایه‌گذاری‌های مالی گروه سعودی بن لادن را اداره می‌کند نیز ضرورتا در معاملات درونی که پیش‌تر مورد اشاره واقع شد دخالت دارد. بدین ترتیب جورج بوش (پدر) یکی از افراد ذی‌نفع از تحولات بازار بورس به دنبال واقعه ۱۱ سپتامبر ۲۰۰۱ خواهد بود. این امر به تنهایی دلیل خوبی برای FBI و IOSCO است تا جنبه‌های مالی تحقیقات خویش را متوقف سازند.

پایان کار

روز هفتم اکتبر ۲۰۰۱، جورج دبلیو بوش سخنرانی قاطعی را در تلویزیون ایراد کرد. نطق تلویزیونی او، نه از دفتر بیضی شکل (Oval office) که از اتاق معاهدات کاخ سفید پخش شد:

«جنگ آغاز شده بود. نیروهای نظامی ایالات متحده آمریکا به دستور من حملاتی را علیه اردوگاه‌های آموزش تروریستی القاعده تاسیسات نظامی رژیم طالبان در افغانستان آغاز کرده‌اند. این اقدامات به دقت و هدفمند به منظور متوقف ساختن استفاده از افغانستان به عنوان یک پایگاه عملیات تروریستی و حمله به توان نظامی رژیم طالبان طراحی شده است. ما در این عملیات با دوست و همپیمان نزدیک خود یعنی بریتانیای کبیر پیوسته هستیم. دیگر دوستان نزدیک ما از جمله کانادا، استرالیا، آلمان و فرانسه قول داده‌اند که نیروهایی را به این عملیات اعزام دارند. بیش از ۴۰ کشور در خاورمیانه، آفریقا، اروپا و سرتاسر آسیا اجازه عبور هوایی و نیز فرود در خاک خود را صادر کرده‌اند و بسیاری دیگر اطلاعات محرمانه خود را با ما در میان گذاشته‌اند. ما از سوی اراده جمعی جامعه جهانی حمایت می‌شویم. بیش از ۲ هفته قبل من به رهبران طالبان مجموعه‌ای از درخواست‌های روشن و مشخص را ارائه کردم: اردوگاه‌های آموزش تروریستی را تعطیل و رهبران ششگانه القاعده را تسلیم کنید و همه اتباع خارجی از جمله شهروندان آمریکایی که در کشور شما به طور ناعادلانه در بازداشت هستند و متحمل ما را درخواهند یافت. در همان حال که ما اهداف نظامی را مورد حمله قرار می‌دهیم، برای مردان، زنان و کودکان گرسنه و در رنج افغانستان دارو، غذا و مایحتاج ضروری نیز ارسال خواهیم کرد. ایالات متحده آمریکا دوست مردم افغانستان و نیز دوست حدود یک میلیارد نفر در سراسر جهان است که اعتقادات اسلامی دارند. ایالات متحده آمریکا دشمن کسانی است که به تروریست‌ها کمک می‌کنند و نیز آن دسته از جنایتکاران وحشی که با ارتکاب قتل به نام اسلام، این دین بزرگ را مورد بی‌حرمتی قرار می‌دهند. .

ما به دنبال این ماوریت نبودیم، ما آن را به انجام خواهیم رساند. در لندن تونی بلر مردم انگلستان را از خانه شماره ۱۰ داونینگ‌استریت مورد خطاب قرار داد. او تایید کرد که سربازان ملکه انگلیس دوش به دوش سربازان آمریکایی جنگیدند

ادامه دارد